

El pas de Rafah, La “línia vermella” que ha creuat Israel.

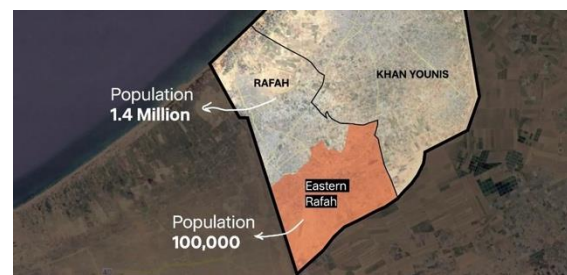
El 6 de gener de 2024 una avaluació de Nacions Unides va concloure que **no hi havia cap lloc segur a Gaza**. No obstant això, el camp de Refugiats de Rafah va ser la primera ajuda humanitària que va entrar a Gaza des de l'esclat de la guerra entre Israel i Hamàs. Ràpidament es va convertir en una salvaguarda per al poble palestí, perquè proporcionava la necessària protecció per als constants bombardejos que ha anat sofrint la zona en els últims temps, convertint-se en el major i més nombrós camp de refugiats de la Franja de Gaza. Però, a més, el pas de Rafah constituïa la màxima zona d'entrada per a l'ajuda humanitària en la zona de guerra, perquè és un encreuament fronterer amb Egipte i, cada dia, es calculava l'entrada mínima de vint camions amb ajuda de primera necessitat.

Actualment, hi ha més de dos milions de persones refugiades en Rafah, en els quals s'inclouen un total de 600.000 nens.

No obstant això, dilluns passat 6 de maig, Israel va llançar fullets de guerra en l'est de Rafah per a donar avís d'un immediat atac, amb la promesa de fer ús de la força armada per a fer-se amb el territori. El govern de Benjamín Netanyahu va complir amb la seva promesa i, després d'una nit de bombardejos, l'exèrcit d'Israel va

prendre durant la matinada del dimarts el control del pas de Rafah, pesi a l'acord de treva aconseguit amb Hamàs. A més, abans de l'atac al pas, l'ONU va intentar un alt al foc, acordat després d'una moció de les Nacions Unides sis setmanes abans de l'atac, que Hamàs va recolzar, expressant la seva voluntat de participar en intercanvis de presoners immediats. No obstant això, el Ministre de Defensa d'Israel va condemnar la decisió de l'ONU com a “escandalosa”.

Amb la presa de control del pas, Israel controla tots els punts d'accés a la Franja de Gaza.

El pas de Rafah, al sud de la Franja de Gaza, és l'únic pas fronterer entre Egipte y Gaza.

Israel ha assetjat l'encreuament de Rafah, l'únic punt de sortida de Gaza per a dos milions de palestins. Amb més de 1,5 milions de persones buscant refugi en Rafah i els seus voltants, la població de 280.000 persones que hi havia abans del genocidi s'ha vist enormement aclaparada,

deixant als civils de Gaza sense cap lloc on buscar seguretat.

El portaveu de l'autoritat de l'encreuament fronterer de Gaza va descriure com Israel ha "condemnat a mort als residents de la Franja" en tancar el pas fronterer de Rafah amb Egipte. És per això que molts líders occidentals van considerar que una incursió en Rafah era una "**línia vermella**" que Israel no havia de creuar.

Les respostes internacionals:

L'ONU ha expressat la seva preocupació davant la situació. *"Les dues artèries principals per a portar ajuda a Gaza estan actualment tallades"*, va declarar el portaveu de l'oficina humanitària de l'organisme, Jens Laerke. El portaveu va subratllar que les Forces de Defensa d'Israel *"estan ignorant completament tots els advertiments del que això pot significar per als civils."*

A més, va lamentar que l'ONU només compta amb suficient combustible per a un dia més d'operacions humanitàries a la regió. *"No podem accedir físicament al pas fronterer de Rafah perquè Israel ens ha denegat l'entrada"*, van informar des de l'oficina a Ginebra.

Des de l'ONU es va informar que només disposen de 30,000 litres de combustible a Gaza, la qual cosa és insuficient, ja que els serveis essencials com la purificació de l'aigua i el funcionament hospitalari normalment requereixen 200,000 litres diaris. Andrea de Domenico, responsable de l'ONU per a la Coordinació d'Assumptes Humanitaris (OCHA) en els territoris ocupats, va indicar que, encara que Israel va prometre facilitar l'entrada de més combustible, veu poc probable que això ocorri a causa del tancament dels accessos de Kerem Shalom i Rafah.

De Domenico també va esmentar que amb l'ofensiva a la ciutat de Rafah, llar d'1.5 milions de desplaçats, és difícil imaginar un trànsit segur de subministraments essencials com el combustible. A més, va ressaltar que el nombre de famílies que ja han hagut de desplaçar-se novament és incuantificable, i que les condicions en les àrees a les quals podrien ser reubicades són extremadament precàries, faltant fins i tot els materials bàsics per a establir nous allotjaments temporals.

El secretari general de l'ONU, António Guterres, va qualificar l'atac a Rafah com **"un error estratègic, una calamitat política i un malson humanitari"**. Va subratllar que, fins i tot els aliats més pròxims d'Israel, inclòs Estats Units, han instat a evitar una operació a gran escala en aquesta àrea. Guterres va destacar que les accions militars israelianes en Rafah s'ha adreçat a una situació contrària a la deguda, i va expressar la seva preocupació en demanar a Israel *"detenir qualsevol escalada i participar constructivament en les negociacions diplomàtiques en curs"*. L'atac, va advertir, *"és un desastre humanitari amb innumbrables víctimes civils i més desplaçaments forçats, sense cap lloc segur on anar, ja que no hi ha refugi a Gaza"*.

D'altra banda, l'alt funcionari de la Unió Europea (UE) encarregat de Política Exterior i Seguretat, Josep Borrell, va expressar la seva preocupació per l'ofensiva terrestre israeliana en Rafah, assenyalant que això agreujarà la ja crítica situació humanitària a Gaza. Des de Brussel·les, Borrell va comentar que no pot preveure l'abast de l'impacte humà que resultarà d'aquestes accions i va anticipar que desencadenaran una crisi humanitària encara major. *"Estem davant una situació*

extremadament greu. Veurem com podem alleujar els efectes d'aquest conflicte", va afegir.

Les conseqüències humanitàries:

*Palestins desplaçats surten de la ciutat de Rafah.
AFP.*

Primer de tot, hem d'atendre el fet que tots els palestins del pas de Rafah es troben en una situació d'extrema vulnerabilitat, i se'ls ha impedit a qualsevol possibilitat d'abandonar el territori de conflicte de Gaza. L'atac militar israelià ha resultat en nombroses víctimes civils, a més d'haver causat la destrucció addicional dels escassos serveis i infraestructures que encara quedaven operatives i eren vitals per a la supervivència de la població.

A l'efecte d'aquest punt, s'ha considerat parlar essencialment de les conseqüències humanitàries produïdes per als nens, sent els subjectes més vulnerables en seu de qualsevol conflicte: en el comunicat del Fons Internacional d'Emergència de les Nacions Unides s'ha detallat que els 600.000 nens que es troben amuntegats en la zona de Rafah estan sofrint ferides, malalties, desnutrició i grans traumes. *"Molts han estat desplaçats en múltiples ocasions i han perdut les seves llars, als seus pares i sers estimats. Necessiten protecció i accés a serveis essencials,*

incloent-hi atenció mèdica i refugi", va emfatitzar Catherine Russell, Directora Executiva d'UNICEF.

Conclusió:

"Les hostilitats a Gaza i Israel han ocasionat espantosos sofriments humans, destrucció física i traumes col·lectius en tot Israel i el Territori Palestí Ocupat. La comunitat internacional té la responsabilitat d'utilitzar tota la seva influència per a evitar que la situació continuï agreujant-se i posar fi a aquesta crisi." – António Guterres, Secretari General de les Nacions Unides.

La situació que va esdevenir dilluns passat 6 de maig ha provocat unes conseqüències inimaginables per a la població palestina. Israel ha erradicat l'únic enllaç vital entre el territori assetjat i la resta del món.

El bloqueig de l'accés humanitari en situacions de conflicte armat té greus repercussions per a les persones afectades. Tant a curt com a llarg termini, aquestes conseqüències impacten de manera significativa en la vida de les persones de diverses maneres:

En el curt termini, la negació de l'accés humanitari pot portar a la pèrdua de vides, exacerbant el sofriment, desplaçant a poblacions senceres i erosionant el respecte pel dret internacional. A llarg termini, aquesta negació pot obstaculitzar la recuperació i el desenvolupament de les comunitats afectades, sembrar les llavors per a futurs conflictes i socavar la confiança en les institucions internacionals.

Totes aquestes conseqüències les podem observar en exemples recents, com el setge d'Alep en 2016, la guerra civil a Iemen i la crisi dels rohinyà a Myanmar.

La comunitat internacional té el deure i la responsabilitat de garantir l'accés humanitari en zones de conflicte.

Existeixen diverses normes i principis internacionals que prohibeixen la denegació de l'accés humanitari, com els Convenis de Ginebra de 1949, la Resolució 1894 (2009) del Consell de Seguretat de les Nacions Unides i els Principis Rectors de les Nacions Unides sobre el Desplaçament Intern. No obstant això, malgrat l'existència d'aquestes normes, la denegació de l'accés humanitari continua sent un desafiament en molts conflictes armats. És fonamental que la comunitat internacional continuï enfortint el marc jurídic que protegeix l'accés humanitari i responsabilitzant a les parts que el violen, mitjançant diplomàcia, pressió política i suport a les organitzacions humanitàries.

Finalment, la responsabilitat de **l'Organització de les Nacions Unides** a garantir l'accés humanitari sense bloquejos és fonamental, donat el seu mandat de promoure la pau, la seguretat i els drets humans a tot el món. L'ONU exerceix un paper central en la coordinació d'esforços internacionals per a assegurar que l'ajuda humanitària arribi a les persones necessitades en àrees de conflicte i crisi.

A continuació, es detallessin els instruments més essencials amb els quals compta l'Organització per a combatre la inaccessibilitat en l'accés humanitari de Rafah:

- **Coordinació d'esforços:** l'ONU exerceix un paper crucial en la coordinació dels esforços humanitaris a nivell internacional. A través d'agències com el Programa Mundial d'Aliments (PMA), l'Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Refugiats (ACNUR) i

l'Organització Mundial de la Salut (OMS), l'ONU treballa per a proporcionar assistència vital a les persones afectades per conflictes armats.

- **Resolucions i directrius:** el Consell de Seguretat de les Nacions Unides emet resolucions que aborden específicament la importància de l'accés humanitari en situacions de conflicte. Aquestes resolucions estableixen normes i directrius per a garantir que les parts en conflicte permetin un accés segur i sense obstacles a l'ajuda humanitària.
- **Facilitació de negociacions:** l'ONU facilita negociacions entre les parts en conflicte per a garantir l'accés humanitari. Això pot implicar la mediació d'acords de cessament al foc temporals o la creació de corredors humanitaris per a permetre el pas segur de l'ajuda.
- **Monitoratge i reporti:** l'ONU monitora la situació humanitària en àrees de conflicte i crisi i proporciona informes regulars sobre la condició de les persones afectades i l'accés a l'ajuda humanitària. Aquest monitoratge és crucial per a alertar a la comunitat internacional sobre les necessitats humanitàries i per a advocar per accions per a abordar-les.

Alba Hernández Peláez.

Referències bibliogràfiques:

- “Gaza. El ataque de Israel en Rafah devastaría a 1,4 millones de personas”:
<https://news.un.org/es/story/2024/05/1529551>
- “La población civil de Gaza, en peligro extremo mientras el mundo observa”:
<https://news.un.org/es/story/2024/02/1527872>
- “Un asalto a Rafah sería una calamidad política y una pesadilla humanitaria”:
<https://news.un.org/es/story/2024/05/1529576>
- “El ejército de Israel toma el control del lado palestino del cruce de Rafah, que une la Franja de Gaza con Egipto”:
<https://www.bbc.com/mundo/articulos/cqqnp9yxwy3o>
- “Miles de personas se ven obligadas a huir al intensificarse la ofensiva militar israelí y bloquearse la ayuda en Rafah”:
<https://www.msf.es/noticia/gaza-miles-personas-obligadas-huir-ofensiva-militar-israeli-rafah>

Publicat per:

**Asociación per a les
Nacions Unides
a Espanya**
United Nations Association of Spain

Amb el suport de:

**Generalitat
de Catalunya**

ANUE no fa necessàriament com a seves les opinions expressades per els seus col·laboradors.